

ABONAMENTUL.

Pentru monarhie:
Pe an 18 cor. 1/2 an
9 cor. 1/4 an 4-50 fl.

Pentru străinătate:

Pe 1 an 24 cor
1/2 an 12 cor.,
1/4 an 6 cor.

Unirea

INSERTIUNI.

Un șir garmond:
odată 14 fl., a doua
oara 12 fl. a treia
oara 10 fl.

Tot ce privește
foaia să se adreseze
la: Redacțiunea și
administrațiunea
„Unirei“ în Blaj.

Foaie bisericească-politică. — Apare: Marța, Joia și Sâmbăta.

Priefini sau dușmani.

II.

Ce privește existența unui popor maghiar gr. cat. de baștină, nu discut acum, că este, ori nu atare popor pe la Hajdu-Dorog și printre Ruteni; susțin însă cu tărie, că atare popor nu există în diecezele române și mai ales nu există în săcuime. Este doară părerea comună a istoricilor maghiari, că poporul maghiar a primit creștinismul din apus în formă latină și nu din răsărit și Săcuii, când au fost coloniizați în Ardeal prin veacul al XI-lea sau al XII-lea, erau creștini-catolici. Ar fi trebuit dară, ca poporul acela maghiar gr. cat. să fi trecut cândva dela rital latin la cel grecesc. Dar se poate oare admite, ca episcopatul maghiar atotputernic pe acele vremuri și legile statului atât de ocrotitoare a religiei gr. cat. să fi permis o astfel de trecere? Sau se poate închipui, ca poporul acela să fi fost atât de prost, ca să treacă dela o biserică cultă, bogată și încărcată cu privilegii la o biserică înglodată în întunerecul neștiinței, săracă, batjocorită și abia tolerată? Eu cred, că poporul maghiar de azi e cu mult mai mândru de înaintașii săi decât să-i creadă atât de neghiobi! Nu dlor! Poporul gr.-cat. din săcuime, care nu mai știe azi românește, nu e și nu a fost maghiar, ci român. Așa îl arată numele de familie și obiceiurile în mare parte românești și anume: așa îl arată însași conștiința lui care îl face să zică și acum fără sfială: „én oláh vagyok“. Iar dacă întrebăm pe oamenii bătrâni, de 70—80 de ani, din acele sate săcuiești ei ne vor spune, că pe timpul copilăriei lor vorbiau mai toți românește. Apoi dacă luăm în mână șematismele cele vechi (de ex. cel din 1833) și conscripția din a. 1733

vedem, că în toate satele gr. cat. din săcuime se vorbea și românește, semn, că pe lângă Săcuii r. cat. erau și Români curați. Iar dacă aceștia cu timpul fiind mai puțini și săraci, deci siliți a intra în serviciu la Săcui și a umbla la școlile lor, ne fiind ei în stare ași susține școala românească, și-au pierdut limba, dar nu și-au părăsit conștiința de români și alipirea lor cătră biserică noastră. Tot așa putem zice și despre mulți gr. cat. maghiarizați în limbă, de prin părțile Sătmarului.

Să îi lase dară în pace șovinismul maghiar pe acești buni credincioși ai noștri, căci nu se va pierde sufletul nici unuia pentru că va asculta și pe mai departe liturgia în limba română, cum au ascultat-o strămoșii lor! Dacă Rutenii vor să se desbrace de firea și de limba lor le stă în voie să o facă, noi însă voim să rămânem ceea ce am fost și suntem: *Români uniți cu Roma!*

La urmă trebuie să amintesc că ziarul Alkotmány își dă pe față perfidia, când cătră sfârșitul articolului, din faptul că la conferința din Blaj au fost chemați să-și deie sfatul și câțiva bărbați mireni distinși, între cari și unii politicieni activi, conchide, că toată conferința s'a mișcat în zodia politicii naționaliste și că hotărârile ei s'au adus după gustul dlor Vaida și Maniu.

Mai înainte de toate nu este adevărat că în conferința dela Blaj s'ar fi adus vre-o hotărâre după gustul unuia sau altuia dintre cei de față. Arhieriei au cerut numai sfatul și părerea bărbaților din cler și dintre mireni, pe cari au aflat de bine a-i chema acolo, apoi S. S. Lor au redactat memorandumul după ceva mai bună chibzuință a Lor. Și apoi unde este oare scris, că dacă cineva face politică naționalistă în țara aceasta înceată de a mai fi fiu

credincios al bisericii sale, sau că trebuie dat în lături și încunjurat ca un lepros? În Ungaria îi stă ori și cui în dragă voie să facă politică liberală, clericală, kossutistă, radicală, social-creștină, republicană și socialistă internațională și numai chiar naționalistă nu? Acum vedem noi că chiar Alk. pretinde, cumcă bărbații distinși catolici, fără deosebire de colorit politic, să steie în fruntea mișcărilor culturale și religioase catolice și ocărește, pe dreptul pe acei magnați și învățați catolici, cari stau de parte de astfel de mișcări? Sau nu e adevărat, că la protestanți rolul de frunte în biserică îl au tocmai bărbații politici din deosebitele partide? Și numai bărbații români să fie excomunicați pentru că în cadrul legilor și a constituției patriei luptă pentru drepturile poporului după ideile și convingerile lor?

Di Maniu și ceilalți mireni, cari au fost la Blaj sunt recunoscuți de toată lumea ca oameni luminați, înțelepți și cu dragoste față de biserică lor și dela atari oameni să nu le fie iertat arhieriei a cere sfat în momente de grea încercare pentru biserică noastră? Dar atunci dela cine să ceară sfat? De sigur că dacă ar fi aparținut partidului poporal ori kosutist ori chiar liberal, nici Alk. nu ar fi avut nimic în contra lor.

Din toate aceste se vede apriat că nici Alk. nu ne este mai bun prietin ca foile jidano-șoviniște a la „Budapesti Hirlap“, „Pesti Hirlap“ și altele; deosebirea e că, aceste spun pe față ce au la inimă, se arată în firea lor adevărată de lupi gata să ne sfășie, pe când Alk. își ascunde firea sa haină sub piecuța moale a prietinieii. Putem dară încheia cu aceleași cuvinte cu cari am început: Apără-mă Doamne de prietini etc. **R.**

Episcopia greco-catolică maghiară.

Niciodată nu s'a arătat așa de brusc adevărul vorbelor rostite de sfântul Petru: „Fiți trezi, priveghiați“ (I. Petru 5, 8), ca acum, când ca un trăznet ne lovește vestea despre episcopia maghiară greco-catolică. Știm lucrul foarte bine: Roma a oprit sever întrebuițarea limbii maghiare în sfânta Liturgie, și rescriptul din cauză se află în biroul unui Preasfințit episcop rutean din Ungaria, care însă nu l'a publicat niciodată. Toată opreliștea Romei n'a fost în stare să impedeze abuzurile, mai ales în dieceza de Munkács, unde se știe foarte bine despre opreliște, — și guvernul unguresc a preliminat suma de 240.000 cor. pentru traducerea în ungurește a cărților liturgice orientale. Când, cu banii guvernului și nu de dragul Liturgiei maghiare, ci ca să vadă gratuit Roma, s'au dus la Roma mai mulți preoți și teologi ruteni, un protopop de al lor spunea la câțiva foarte limpede, că pe ei nu-i doare de Liturgia maghiară, căci Rutenii nu o doresc. Primirea peregrinajului și răspunsul dat la vorbirea ciuștită a episcopului le cam perduse voia acestor maghiari greco-catolici. Incepu să amenințe pe Rutenii schisma, ori ceva mai rău, căci repectul Petrássévich Géza, mi-se pare cleric rutean, atrăgea luarea aminte a celor interesați în „Egyházi Közlöny“, că Rutenii din Nordul Ungariei se închină în unele părți la chipul Țarului-rusesc întocmai ca și la chipurile sfinților. Despre această schismă a scris în două rânduri, acum de curând și „Alkotmány“ și redacția n'a cetit articolele, căci nu le putea lăsa să fie tipărite fără să observe, că ele lovesc în episcopia maghiară greco-catolică. Venind vorba de acest ziar, care se pretindea de-a fi catolic, nu putem să trecem cu vederea un articol publicat în

unul din numerele din urmă, în care ne atacă și pe noi cu o „dragoste ungurească“, și mințind, scrie că suntem foaia oficială a I. P. S. Sale părintelui Metropolit, ca astfel lovind în noi, să nimerească fără nici un pic de bun simț în Venerabilul nostru Metropolit. Metropolitul nostru, ori-cât ar fi de îngrijat de viitor, poate să se mângâie cu cuvintele Mântuitorului: „Fericitei veți fi, când vă vor batjocori pe voi oamenii și vă vor persecuta, și mințind vor zice tot cuvântul rău în contra voastră“.

Dar să-i lăsăm pe ruteni, și să trecem la „maghiarii greco-catolici din Săcuime“. Aceștia și-au uitat limba, însă n'au încetat niciodată a se numi „oláhok“ și „románok“, și vorbesc despre maghiari ca despre un alt neam. Ne-a uimit dragostea, pe care au început a o dovedi preoții latini din Săcuime față de credincioșii noștri, cari ici-colea, de sigur de dorul unei vieți mai sfinte, și după o adâncă studiere a legilor patriei, se lăpădau de biserica noastră, făcându-se aconfesionali, ca apoi să fie trași din noroiul necredinței de preoții catolici latini. Toate arhivele se pot studia, după-ce trece un anumit timp, și așa va putea fi studiată cu timpul și arhiva metropolitană din Blaj, în care trebuie să fie frumoase scrisori despre acest lucru, care a făcut preoților noștri din Săcuime multe neplăceri. Paralel cu aceste lucruri, un preot latin din Pesta, întreba de clericii români din Seminarul central, dacă sunt și în arhidieceza de Blaj parohii cu limbă maghiară, căci pe el îl interesează chestiunea foarte de aproape.

Biserica latină din patrie nu a socotit chestiunea aceasta ca un lucru pentru întărirea credinței, de aceea nici nu s'a ocupat de chestiune, din contră se spune, că fie iertatul cardinal dela Orade, Laurentiu Schlauch ar fi prezentat Romei un strașnic me-

moriu în contra Liturgiei maghiare. Dela conferința episcopescă din urmă s'a publicat un comunicat, în care se spune, că corul episcopesc maghiar a primit cu insufletește ideea aceasta, susținută de un guvern, care a dovedit-o și cu afacerea Barkoczy, ce mult îi zac la inimă interesele bisericii catolice, și ce mult dorește înaintarea catolicismului.

Toată chestiunea episcopiei maghiare gr.-catolice, nu e chestiune bisericească, ci politică, nu e gr.-catolică, ci maghiară. Ceea ce n'au reușit Ungurii pe atâtea căi, să ne maghiarizeze, încearcă pe calea bisericii, care biserică înainte Românilor e mare autoritate. Astăzi fac cu uniții, iar mâine poimâne, mai iute decât ai crede, cu greco-orientalii, cari n'au nici o proptea mai mare, cum avem noi pe sfântul Scaun Apostolic.

Și totuși chestiunea e foarte mult bisericească. E vorba, ca un guvern, care n'are nici un drept de a se amesteca în afacerile pur bisericești, în vremea când la portofoliul cultelor e un catolic care s'a lăudat înainte delegațiunii Evreilor, că e un ascultător fiu al bisericii sale, să se amestece unde nu-i fierbe oala, și să se îngrijasca de păstoria credincioșilor unei biserici, care are ierarhia și constituțiunea ei, și ai cărei episcopi sunt puși de Spiritul Sfânt să cărmuiască biserica lui Hristos.

Recomandăm aceste idei Domnului Ministru al Cultelor ca material de meditațiune pentru spovedania de Paști.

Nu e vorba, să fie asigurate interesele sufletești a acestor credincioși, pe cari vreau să ni i smulgă, căci doar aceștia mai bine înțeleg slujbele în românește, decum le vor înțelege în limba grecească. Să asisti la niște slujbe românești făcute credincioșilor noștri din Săcuime, și să vezi, că știi, când să-și facă cruce și cum trebuie să le urmărească, desigur cu mult mai bine, decât da-

FOIȚA:

Visurilor.

Voi dragi copii, cu suflete curate,
Ce-ați izvorit din jalea mea adâncă,
Porniți din nou spre lumi îndepărtate
P'un drum pustiu, ce nu l-ați bătut
[încă.

Porniți din nou! dar nu sperați izbândă!
Porniți pribegi spre largurile zării,
Meniți sunteți la veșnică osândă,
Și-o să cădeți la mijlocul cărării!

Vor răsări în urma voastră iară
Copii curați din flacăra durerii,
Și — poate — soarta le va fi amară
Pornind din nou spre țara primă-
[verii...

Veți ști voi, oare 'n lumile streine,
Când veți cădea 'n țărână și vi-ți
[stinge,

Că vă urmează norul de suspine,
C'ați părăsit un suflet, ce vă plânge?!...

Castro St-George.

Teorema lui Pitagora.

După Enrico Castelnuovo.

(Continuare).

— Foarte bine! Acum prelungește la-
turile BH și BK. M'ai înțeles?

— Am mai înțeles.

— Oh! Mă scoți din pacință!

Eu tăceam.

— Acum — zice profesorul — și un
băiat de patru ani ți-ar ști lucrul mai de-
parte.

— Nu observi dta nimic la trei-unghiu-
rile BAC și NAT?

Acum încep a sări eu din pepeni. Mă
cugetam, că de ce să-i mai rabd atâta. Și
așa mă trânteste! Pieptul mi-s'a umflat de un
eroism fără păreche apoi îi răspunsei profes-
sorului în modul cel mai laconic:

— Cum drac să observ?!

Profesorul rămase ca trăznit, apoi îmi
zise:

— Domnule dragă, asta înseamnă, că
Dta n'ai învățat nimic!

— Așa se vede! — adausei eu. Acum
putea veni chiar și solgăbirăul c'o companie
de jandarmi, că nu-mi mai pasă! Eram decis.

— Bravo! Bravissimo! Incepem a vorbi în
tonul acesta cu superiorii! Și chiar Dta, care
nu ești în clar nici chiar cu teorema lui
Pitagora? Nu se va alege nimic din Dta!
Vei fi un pierde-vară în întreaga Dta.
De altcum știi cum se mai numește teorema

lui Pitagora? Podul măgarilor. Și știi de ce?
Pentru că numai măgarii n'o pot pricepe.
Poștește ocupăți locul! Oamenii de specia
Dtale nu pot trece peste pragul maturității.
Vezi acum fructele neascultării? Pân' ai
ajuns aici, tot într'una-mi ceteai în ceasu-
rile mele. Și încă ce? Don-Quixotte. Iar când
nu ceteai, scrieai viersuri. Poftim ascultare!

Directorul suprem fuma mereu. Eu cu
cea mai mare seriozitate am pus creta la
locul ei, și m'am îndreptat spre ușă cu ca-
pul ridicat ca un învingător, deși eram
învinș.

Vre-o câți-va ortaci m'așteptau la ușă.
Nici ei nu umblaseră mai bine decât mine.

— Ai picat?

— Ca frunza! — răspunsei cu'n indi-
ferentism grosolan pe față. — Eu am fost
totdeauna de părerea, că... matematica e in-
ventată pentru aceia cărora le place să bu-
chiseze. Am și accentuat-o aceasta mai de
multeori; eu nu-s, și nici când n'am putut
buchisa.

— Nici eu! — exclamă un flăcău cât
un munte.

— Ce teză ți-a dat? — mă 'ntrebă
un altul.

— Ce?... Teoria lui Pitagora!.. Te rog
spune-mi, că ce mă împoartă pe mine faptul,
că patratul ridicat pe ipotenuză, e egal cu
suma patratelor ridicate pe catete!

Un țângău cam de cincisprezece ani,
Incepu a mă mângâia.

că li-se vor face în limba veche grecească, pe care nici preoții nu o vor înțelege. Scopul e limba liturgică maghiară și maghiarizare, căci după spusele lui Apponyi: nu va fi în Ungaria nici un guvern, care să dea bisericii catolice mai multe drepturi decât se cuprind în proiectul de autonomie votat de congresul autonomiei în frunte cu episcopii catolici, pe care proiect Prohászka l'a numit koldustarisznya (traista cerșetorului). Nu e vorba deci să se dea drepturi bisericii catolice, ci să se facă o biserică, al cărei părinte să fie statul, și cu care să se poată juca guvernul și autoritățile civile după plac.

În o astfel de biserică, în care nu Dumnezeu e cel ce poruncește, ci guvernul, și unde nu mântuirea sufletelor e scopul principal, ci un lucru foarte inferior acesteia, noi nu putem să ne lăsăm pe credințioșii noștri. Deci: Domnului să ne rugăm! Dumnezeu, care a scos biserică noastră din starea nenorocită, înainte de sfânta Unire, dacă vom fi vrednici, și dacă ne vom ruga cum se cade, ne o va mântui și de această mare primejdie. Să ne rugăm însă cu foc în fiecare zi.

Pentru bunăstarea sfintei lui Dumnezeu biserici din mitropolia de Dumnezeu păzită a Albei Iulie și Făgărașului, și pentru cei ce viețuiesc într'nsa Domnului să ne rugăm!

Streinătatea și noua episcopie ungurească. Fruntașul ziar catolic german din Breslau „Schlesische Volkszeitung“ în nrul său de 27 Faur a. c. ediția de dimineața se ocupă cu situația gravă în care a ajuns biserică noastră unită prin proiectul de înființare a unei noue dieceze greco-catolice în Ungaria. După ce arată cum biserică noastră e una din cele mai înfloritoare

biserici orientale își deslușește cetitorii cum șovinistul guvern ungar nu poate suporta această biserică, care e un stâlp puternic a națiunii române prin limba ei și cum acum informând în mod tendențios curia romană cere să o câștige pe partea sa zicând că nou înființându dieceza va avea limba rituală greacă. Or e secret public, adaugă pretinescul articol, că acesta e un simplu pretext de a putea induce în eroare pe cei din Roma, doar și acum — per fas vel nefas — în multe din parohiile rutene numai canonul sf. Liturgii și une-ori numai forma consacării e în limba paleo-slavă iar restul ungurește. Pentru noua dieceza ar lua și dela ruteni vre-o sută de parohii și aceștia fiind deja aproape maghiarizați s'au și învoit. Nu stă însă așa lucrul cu Românii „cari mai bine își dau viața decât să-și lase limba“. Situația episcopilor lor vrednici e gravă și ei își și dau toată siliția să-și aperse biserică de primejdia în care a ajuns.

Acesta e firul din cumintele articol, care ne dă curaj și încredere văzând cum nu suntem singuri „în lupta pe viață și pe moarte“ — cum zice același ziar — ce suntem siliți să o purtăm și că și în străinătate începe să răsune strigarea noastră de durere, și glasul nostru parcă află răsunet.

Ne este apoi atât de binevenită simpatia acestui ziar mondial care cel dintâiu dintre ziarele streine se ocupă de cea mai proaspătă durere a noastră; căci această provincie metropolitană de Alba-Iulia și Făgăraș pe care o ia în apărare, acum sunt o sută și cincizeci de ani ca simplă vîldicie a Făgărașului sub marele arhieru Petru Paul Aron, le trimetea în ajutor un banderiu de călăreți în războiul de șapte ani. Steagul ciuruit de gloanțe a voinicilor ostași „cleri uniti fogarasiensis“ și azi stă mărturie credincioasă lângă scaunul arhieresc în catedrala Blajului,

să înregistreze cu mândrie și recunoștința plătită după un veac și jumătate și credința Niebelungilor.

Pentru ca să se știe. În timpul din urmă, ales cu prilejul conferenței episcopicești ținute la Blaj în chestia episcopiei maghiare, presa șovinistă, atacând în chip de totului neurban pe Escelența Sa Mitropolitul Victor, numește „Unirea“ foaia oficioasă și chiar personală a I. P. S. Sale. Ori cât de măgulitor ar fi pentru noi, să avem acest caracter, totuși cinstea ne îndeamnă să declinăm dela noi această onoare și să o spunem a suta oară, că nu suntem foaia oficioasă a nimărui, ci suntem proprietatea unui grup de oameni cu inimă pentru biserică și neam, și muncim după cea mai bună conștiință a noastră pentru mărirea lui Dumnezeu și înaintarea neamului românesc pe căile culturale și religioase și economice. Asta pentru ca să se știe!

Mandatul dela Ighiu. După cum se prevedea, s'a sfârșit și procesul de contestare a mandatului dela Ighiu, luat de dl Szász Pali, feciorul fișpanului nostru, cu mijloace nu tocmai vrednice. Ei, dară Curia nu s'a mai gândit, că majoritatea dii deputat a fost numai de un singur vot, nici nu s'a interesat prea tare cum de a putut ajunge un fecior de fișpan la o majoritate așa de zdrobitoare (!) ci la rugat pe dl Szász să joare, că știe dsa că alegătorii săi au fost mituiți cu mâncări și beuturi? și că știe, că le-a promis la o parte din ei câștigarea licenței de crismărit? Se înțelege, că dsa, care umbla tot cu automobilul pe vremea alegerilor, nu putea avea cunoștința de astfel de lucruri, — dsa fugea într'un suflet dela Ighiu la Abrud după câte un alegător uitat, nu se putea cuprinde cu astfel de lucruri!!! În urmă acestora Curia a respins

— Nu te impoartă nici pe tine, nici pe mine!

— Nu-l poate importa pe nimoni din lume. Interesant! Apoi, chiar dacă-s egale, de ce nu se îndestulesc cu atâta? Iar dacă nu-s egale, de ce să mai încerci argumentarea? Așa's ei! Ar vrea să te facă să tragi luna de pe cer jos. Eu îl priveam scrutător.

— Să-mi credeți fraților — începui a le povesti în tonul unui om bogat în experiențe. — Cauza tuturor relelor acestora este metoda mizerabil, pe care-l întrebuințează profesorii. Tot mereu îmi spune tata, că până când nu se va schimba planul de învățământ nu vor învăța în școală de o para rea.

Ne-am dus acasă. Pe drum mă părăsi eroismul. Începu-i a veni în ori. Mă copleși o dragă de melancolie, de stam să-mi smulg părul din cap. Începu a lua lucrul tot mai serios, știam, că prin examenul acesta, la care îmi zimbea așa de gingaș un pui de — nenoroc, mi-a răpus întreg viitorul. Dar în sfârșit m'am împăcat cu soartea. M'am convins, că nici când n'are să se tragă din mine un matematician celebru. Am părăsit realele. Starea materială a părinților nu-mi permitea să încep gimnaziul cu clasa primă. M'am hotărât altcum: să-mi aleg o carieră. Dar nu-mi venea la socoteală să părăsesc viața de student. Cu celelalte studii o duceam eu mai bineșor, numai blăstămata de matematică, aia mă băga în pământ. De altcum îmi

plăcea școala. Îmi plăceau băncile acelea de scândură, pe cari tot de-a dragul să le tai, mai ales, când îți taie cuțitul bine. Îmi plăceau chipurile de pe pereți, cari de cari mai frumoase și în urmă îmi plăcea și tabla, care era martoră elocinței mele fără păreche. Și primejdia asta mi-a cauzat-o teorema lui Pitagora, teorema aceea blăstămată. De mi-ar fi dat altă întrebare, poate azi eram fericit...

Am avut apoi nopți groaznice. Tot mereu vedeam în vis treiunghiul acela din sală. Vedeam de-asupra un patrat mare cât un duh necurat, iar de-asupra catetelor două ca doi smei.

Vedeam înaintea mea tot linii și litere latine, o grămadă; iar capul, bietul sta să mi-se spargă de ele. Și acum mai țin minte încă cum s'a revoltat ABC, care-și luase îndrăzneala de a afirma, că-i mai mare decât el. Apoi să-l fi văzut pe N A B cu D E A!

O păruială formală!

Au trecut o grămadă de ani și de-abea începură a mă părăsi vedeniile aceste turbate. Abia atunci s'a hotărât teorema lui Pitagora să-mi redea liniștea răpită. Dar timpul împacă totul. Buretele lui, Doamne, câte amintiri frumoase și urâte șterge de pe tăblița minții noastre.

Acum câteva săptămâni mi-a căzut în mână carnetul unui băiat de-al meu. Cât ce-l deschisei, îndată zării în el desemnul pentru teorema lui Pitagora. Uite-ol.. Încă n'a perit blăstămata. Și bietii copiii noștri

sunt siliți a buchisa secăturile acelu filozof grec! Nu-i destul, că ni-am amărât noi zilele cu ele?! Când îmi sosi băiatul dela școală, îl întrebai cu cea mai mare curiozitate:

— Ați ajuns în geometrie la teorema lui Pitagora?

— „Am ajuns tătucule!“ — Am dat odată din cap.

— Dar așa-i dragul tatii, că-i grea teorema asta?

— De ce să fie grea?

— Doar vrei să mă tragi pe sfoară? vrei să-mi spui, că 'ți-e ușoară!

— Se 'nțelege, că 'mi e ușoară!

— Noa!... Las' nu face pe cavalerul, căci ști bine, că mie nu-mi place.

— Dar tătucule, cum poți vorbi Dă așa? Stai să iau caetul să-ți arăt, că mi-e ușoară!

Își luă caetul și cât bați în palmi edifică un trei-unghi și de-asupra lui trei pătrate, de cari eu mă 'ngroziam ca de ucigă-l toaca.

(Va urma.)

Zicale turcești.

Nu tăia coada măgarului tău înaintea oamenilor; unul o să zică: e prea lungă, altul: e prea scurtă.

Cine scapă de o mie și una de nenorociri și de nouăzeci și nouă de întâmplări rele, e un mișel.

petiția alegătorilor dlui Vaida și i-a judecat la plățirea sumei de peste 8000 cor. spese de proces. —

Să mai comentăm sentința aceasta? nu se poate, procurorul n'ar întârzia să ne aducă aminte că mai trăiește și el. Să fie sănătoși cu toții!

Ghiarăle. (Foarte scurte reflecții la cele scrise în entrefiletul din Nrul 35 al Tribunei).

1. Un ziar național românesc, când se ocupă cu afacerile unei biserici — o face asta din punct de vedere curat național, fără să-și iea permisiunea de a sfătui pe membrii unei biserici să-și părăsească legea. Asta se ține de foile confesionale — „T. R.” și „U.” etc. — Redacția unui astfel de ziar nu e alcătuită din uniți — ci din Români.

2. Cei ce abonează „Tribuna” — asta o fac în credința că Tribuna e un ziar românesc, care deopotrivă apără interesele ambelor biserici, fără să se declare pentru una ori pentru alta.

3. Concluzia articolului — „Ce se pregătește bisericii unite” — că adică să abandonăm Roma — chiar unit să fie scriitorul articolului — e la tot cazul preluatul unor agitații confesionale, iar faptul că astfel de lucruri se publică într'un ziar național — e dovada cea mai eclatantă că aici sunt la mijloc ghiarăle... A ajunge la astfel de concluzii numai un om fără credință și fără suflet poate.

4. „Tribuna” chiar și în entrefiletul amintit face confesionalism, vorbind în batjocură despre „singura adevărată” biserică, ba chiar și despre „atotputintele” Dumnezeu. — Eu am dat bisericii neunită numirea oficială, cu care numim noi această biserică — și aceasta am făcut-o în coloanele unui ziar unit. Prin urmare, pe ce bază dă „Tribuna” sfaturi „Unirei” — de conștientitate și inteligență?

5. În sfârșit recunosc, că dacă ar fi apărut acel articol în „Tel. Rom.” sau în „Revista Teologică” — atunci nici titlul, nici tonul articolului meu n'ar fi fost îndreptățit, pentru că atunci ar fi avut omul de lucru cu o competență propagandă, căreia i-se poate răspunde domol, când însă articolul apare în „Tribuna” — atunci, cum am zis, are omul de lucru cu „ghiarăle”!

Septimiu Popa.

Reviste.

Noul ministru de externe a fost numit, după cum am anunțat și noi, *contele Leopold Berchtold*, carele în zilele aceste și-a preluat oficiul. Din prilejul acesta a venit și la Budapesta, unde a făcut mai multe vizite persoanelor oficioase, după cari s'a reîntors la Viena. Foile maghiare publică acum interesante amănunte despre noul ministru, care a fost

numit în oficiul acesta înalt în urma împrejurării, că e cetățean maghiar. Dar fiindcă principiul parității dintre cele două țări ale monarhiei nu admite, ca să fie doi ministri de comun *unguri*, a trebuit să demisioneze ministrul de finanțe comun și guvernatorul Bosniei și Herțegovinei baronul Burian, ginerele fostului ministru Fejérvári.

S'a făcut și o altă curățire în secția ministeriilor comune. Au demisionat câțiva secretari, câțiva sunt pe cale de a se depărta, pentru că s'unguri și principiul parității...

Foile maghiare se înțelege dau alarmă asupra curățirii elementului maghiar de prin oficiile ministeriilor comune, în Viena însă li-s'a spus, că nu poate fi decât numai un ministru comun — maghiar.

Acum năcazul li-e și mai mare, pentru că noul ministru de externe Leopold Berchtold este ce-i drept, cetățean ungar, dar un singur cuvânt nu știe ungurește. Limba boemă o vorbește, dar ungurește ba. Aceasta se înțelege, că nu-l va împiedeca nici pe acesta, ca să continue politica panmaghiară a lui Aerenthal, care n'a știut nici ungurește, nici cetățean ungar n'a fost, dară ă purtat politica monarhiei după cum i-a dictat imperialismul maghiar. Lui avem și noi românii să-i mulțămim, că a stors dela Roma învoirea pentru înființarea unei episcopii gr.-catolice maghiare. Și acum văd și austriacii, că și oficiile ministeriilor publice le-a încărcat cu maghiari, pe cari noii veniți îi dau fără multă vorbă afară.

Politica lui Khuen și Viena. Concesiile făcute de prim ministrul Khuen-Hederváry kossuthiștilor a produs o mare iritare în foile din Viena. Mai ales declarațiile cu privire la chemarea sub arme a rezerviștilor le numesc pur și simplu de mistificări, de oarece Khuen nu ar fi avut împuternicire ca să se învoiască la așa ceva. Nu se știe însă, că toată manevra aceasta nu e oare pusă la cale din Budapesta, ca să-i ușureze situația guvernului față de lushiști, cari au început deja obstrucția tehnică cu toată puterea.

Noutăți.

Din Arhidieceză. Pentru completarea parohiei Petridul-de-jos, se escrie concurs cu termenul de 21 Martie n. 1912. Venitul congrual: 452 cor. 36 fileri. Pentru stațiunea de învățător din comuna Oroiu-secuiesc, districtul protopopesc Murăș. Pentru stațiunea de cantor-învățător din comuna Copand, districtul protopopesc Turda. Pentru stațiunea de cantor-învățător din comuna Gălgău, districtul protopopesc Dârgea. Pentru stațiunea de învățător din comuna Cătina, districtul protopopesc Cătina și pentru stațiunea de învățător din comuna Silvașul-de-câmpie, districtul protopopesc Cătina se publică concurs cu termenul 15 Martie st. n. 1912.

Aniversară prețioasă. La Sibiu se fac pregătiri mari spre a sărbători după vrednicie aniversarea de o sută ani dela nașterea lui Gheorghe Bariț, primul întemeietor al unei gazete politice la noi în Ardeal, un foarte însemnat factor în calea spre progres a poporului nostru și un prețuit membru și fost președinte al Academiei române din București. Aniversara va fi în luna Maiu. Programul serbărilor îl vom publica la vremea sa.

Pentru fondul ziaristilor. Afăm cu multă plăcere, că fondul ziaristilor români, a cărui bază a pus-o d. dr. Ioan Mihu, în urma apelului călduros, adresat de d. Partenie Cosma băncilor românești, a crescut cu 1000 cor. dăruți de institutul „Ardeleana” din Orăștie, și cu altă mie, ce o va da „Albina”. Suntem veseli de interesul tot mai crescând, ce începe a se arăta și la noi muncitorilor dela zările românești, a căror muncă destul de ingrată, e respătită foarte adese cu dispreț.

Prelegere poporală. Despărțământul Diciosănmărtin al „Asociațiunei” a ținut în 25 Faur a. c. o prelegere poporală în Cucerdea-română cu un rezultat îmbucurător. Părintele protopop A. Papiu în o vorbire călduroasă salută pe aceia, cari în numele culturii au venit să-și împlinească o nobilă misiune în mijlocul poporului român. Directorul desp. dr. Romul Boila mulțamește pentru primirea ce îi s'a făcut și desvâind scopul „Asociațiunei” deschide adunarea.

Prima prelegere a fost ținută de d. Teofil Moldovan înv. în Ernute: „Unele rele sau greșeli ale poporului nostru”. Tema desvoltată la înțeles, ilustrată cu exemple a avut un efect foarte bun.

D. Emil Călugăr din Diciosănmărtin a vorbit la inima poporului. Indemnându-l ca pe lângă economie să-și dea copii la meserii, ca având meseriași români în toate ramurile, să nu fie stilit plugariul a-și da banii la străini.

D. Nicolae Platon în o vorbire a arătat importanța însoțirilor sătești, prin care plugarii își pot valorifica produsele își pot procura re-cuizitele economice de lipsă, sămânțuri etc.

Filip Haas și Fii
Fabrica: Sopron.

(89 1 20)

fabricanți de tapete și de stofe pentru mobile în Cluj, strada Unio Nr. 3. Mare asortiment în tapete și stofe de mobile, în perdele de stofă și de dantelă, plapome, linoleie, pânze cerate și tapete veritabile persiane.

Aranjamente complete pentru hotelurile și scule.

pot ca să ezarendeze moșii, să-și ajutore școala și biserica.

Toți disertantii au fost viu aplaudați.

De încheiere directorul desp. a vorbit: „Deapre unele noțiuni din sfera dreptului“.

Sau înscris 17 membri ajutători, s'a pus basă la o agentură și o bibliotecă. Poporul ascultând glasul bunilor săi conducători s'a prezentat în un număr impunător de 500 oameni. Sperăm că sămânța aruncată va aduce fructe

Unul din cei de față.

Sinodul de primăvară al districtului protopopesc Morlaca, se va ținea Joi, în săptămâna a V-a a paresemilor în parohia Ciucea. Tot atunci se vor începe misiunile sacre populare, cari vor fi conduse de Preacuvioșia Sa părintele ieromonah *Leon Man*.

Ne vor face unguiri cu sila. În comuna Nirășteu de pe Mureș, au fost scoși din școala românească 20 școlari sub pretext, că nu mai încap acolo și i-au dus la școala cea ungurească, cu toată împotrivirea părinților.

Rele vremuri am mai ajuns!...

Manevrele din acest an se vor ținea în Ardeal sub conducerea arhiducelui Franz Ferdinand. Va lua parte corpul al VII. și al XII. În fruntea corpului de armată dela Timișoara va sta generalul Seeffranz, iar în al celui dela Sibiu gen. Kövess. Locuința moștenitorului va fi la Cluj și Deva, de unde va merge cu automobilul la Brad și Abrud.

Din despărțământul Marghita. Au contribuit în favorul despărțământului nostru al Asociațiunii, pentru a se abona gazete populare, următorii domni, cărora le exprimăm și pe calea aceasta călduroasele noastre mulțumite.

Dr. Aurel Nichita, adv. 30 cor., dr. Iuliu Chiș, adv. 20 cor., dr. Dionisie Stoica, dir. de bancă 15 cor., Iuliu Filimon, protopop Celenăș 10 cor., Man, preot Abram 10 cor., Victor Pop, paroh Cheț 10 cor., Cornel Antal, paroh Petriu 10 cor., Teodor Simoc, paroh Abrămuț 4 cor., Romul Buzilla, paroh Sfârnaș 4 cor., Vasile Anca, paroh Dijer 2 cor., George Navree, paroh Voivozi 2 coroane, Alimpiu Simoc, geometru Marghita 2 cor. și Ioan Man, inv. Sfârnaș 2 cor. În total 121 cor. Pentru abonarea gazetelor s'au luat deja pașii necesari. În numele despărțământului Marghita al Asociațiunii.

Marghita, la 25 Februarie 1912. Dr. *Dionisie Stoica*, dir. desp.

Petreckeri. Societatea națională culturală „Dacia Traiană“ a Românilor Ardeleni invită la serata, ce o va da Duminecă la 19 Februarie a. c. stil vechiu la orele 9 seara, în localul său din București str. Popa Tatu Nr. 26. Program: 1. Rostul Românilor Ardeleni în Țară, conferință de părintele protopop Dr. Ioan Bălan. 2. Recitări de d. Cruțu Delasăliște. 3. Infrățirea Românilor de pretutindeni de d. Constantin Petrescu-Birină, secretarul Societății de cultură Macedo-Română. 4. Recitări de poezii în dialectul Macedo-Român. 5. Cuvânt de încheiere rostit de d. Onoriu Mărculeț, președintele Societății „Dacia-Traiană“. La această serată invită pe toți bunii Români de pretutindeni, și în special pe frații noștri Ardeleni.

Impotriva alcoolismului. Ministrul instrucțiunii publice, contele Zichy, a dat inspectorilor școlari o ordinațiune, ca să țină în școlile primare o zi, în care să vorbească elevilor despre urmările stricătioase

ale beției, care pareă prind rădăcini tot mai adânci în popor și chiar în tineret. Atari prelegeri se pot găsi și gata, întocmite după indicațiunile ministeriale.

De-ar asculta la aceste prelegeri și oameni mai în vârstă, n'ar strica.

Mare foamete în Ghina. De vro două luni în imperiul chinez bântue o foamete mare. În provincia Kiang-su un milion de locuitori nu are ce mânca; iar în provinciile AnHui și Hu-Semi, cei cari rabdă foamea snt peste cinea sute de mii.

Copii poruesc la cerșit, dar mor cu grămada; cei mai mari se constituiesc în cete și sparg magazinele și prăvăliile și răpesc tot ce pot. În multe părți din cauza aceasta a și încetat comerțul. La Sang-hai s'a înființat un comitet internațional pentru a veni în ajutorul celor, cari rabdă foame.

Comitetul e ajutat cu articli și cu bani.

Acest comitet va întreprinde pe lângă instituttele de binefacere ale Europei, ca să contribuie și ele cu obolul lor pentru binele lipsiților de pâne.

Botez pe patul morții. Max Neuman, fostul vicepreședinte al bursei din Budapesta, membru al comunității religioase evrești din Capitală a murit în Sâmbăta trecută. Înainte de-a muri cu câteva zile se botezase. Anunțul funebrel spunea că, înmormântarea se va întâmpla după ritul rom.-cat. dar un testament vechiu al său spunea că vrea să fie înmormântat în legea în care s'a născut. Totuși la întreprinderea familiei s'a îngropat după ritul rom. cat. pe lângă toată protestarea jidanilor.

Demisionarea patriarhului grec din Constantinopol. Patriarhul grec din Constantinopol a declarat mai multor membri ai sinodului intențiunea sa formală de a demisiona după Paști, din cauza situației dificile pe care i-au creat-o mai mulți membri laici, căntând să execute o influență asupra membrilor clerici.

Economii și grădinarii cum se cade, cari își știu face calculii în ale economiei, cumpără sămânțuri numai dela *Mauthner*, chiar și atunci, când dela alții le-ar putea cumpăra mai ieftin. Ei au aflat, din experiență că prețul redus se poate face numai în paguba cumpărătorului, luând marfă de e calitate mai proastă. (81) 4-13

Se caută

o bucătăreasă pentru „Internatul de fetițe din Blaj“. — Simbria 30 cor. la lună, odae separată și vipt.

(40) 1-2.

AVIZ.

Caut un tinăr, absolut de școală inferioară agronomică, (földmives iskola) eventual agronom absolut de școală superioară agronomică (gazdasági intézet) pentru postul de practicant (span) agronomic, la Domeniul Metropolitan din Blaj, pe lângă condițiuni favorabile. Postul este de ocupat în 15 Martie a. c. Doritorii de a câștiga acest post, și pentru informațiuni mai de aproape, au de a se adresa, respective a se prezenta la subscrișul, cel mult până în 10 Martie a. c.

Blaj, 28 Febr. 1912.

Ioan Maior
administrator domeniial.

(58) 2-3

Partea Literară

O vișoară.

Piesă populară în trei acte.

(Continuare.)

Scena II.

Notariul, judele și pargariul intrând stau uimiți la cea ce văd.

Notariul (răzând): Nu mă mir, că n'ați auzit, când am bătut în ușă dacă vă petreceți așa de bine!

Flușa (zăpăcit): Să fie cu iertare dle notariu, că... chiar vream... vream să-i spun la nevastă...

Judele: Cam tare umblai să-i spui vere Niculae...

Sanda (răzând): D-ta încă trebuie să vezi toate.... Dar ședeți la noi, poștiți dle notareș, dle jude, (*șterge lavița cu șurța*) poștiți! (*încel către Flușa*): Ai de grijă cum te porți cu Dumnealor și ia-ți pălăria...

Flușa: Ședeți Dnilor, ședeți, așa cinste (*își pune pălăria pe vatră*): Bine că v'a adus Dumnezeu. (*Șed cu toții.*)

Notariul: Vezi asta-i vorbă. Cătră noi n'a zis nime până acuma cuvinte de ăstea. Pe unde umblăm ne primesc oamenii tot cam cu furca de fier.

Sanda: Noi nu suntem de aceștia, noi suntem mai primitori. Vrem să vă placă a mai veni pela noi.

Judele: Doar' gândești, că n'om veni? Nu veți mai prea putea închide ușa de noi, cumătră Sando!

Notariul: Dar să nu zăbovim cu vorba. Noi am venit acasă la Dvtră...

Pargariul (care stă la ușă cu pălăria în cap, aparte): Auzi la dl notar »dumneata« la Flușa. Să schimbă lumea. O să-l mai văd și pe ăsta mâncând cireșe dintr'un blid cu domnii.

Notariul: ... am gândit, că vă facem o bucurie (*aparte*) și veți da ceva. (*tare*): Am venit să vă cetim partea aceia din testamentul unchiului Dvtră Toader Măciucă, Dumnezeu să-l ierte... (*își șterge lacrimile.*)

Ceialalți (de asemenea): Să-l ierte Dumnezeu.

Notariul: ... prin care, după cum am zis, o bună parte, cea mai frumoasă parte, din moșia lui, v'o lasă Dvstre (*cetește*)... »Iară via din Hânsuri, cu toate câte se află în ceasul morții mele într'însa, o las nepotului meu de vâr Niculae Flușa, ca să fie de moștenire lui și la tot neamul lui...« Așa cuvinte frumoase, așa inimă de aur... Dumnezeu să-l ierte! (*își șterge o lacrimă.*)

Ceialtați (de asemenea): Să-l ierte Dumnezeu.

Notariul: Frate Nicolae! (*și întinde mâna*): Să trăești, să folosești bine via, dimpreună cu nevasta d-tale, (*le strânge mâna la amândoi*).

Flușa (de abia poate mulțumi de bucurie): Să trăiți și Dvtră dle notareș. Să vă țină Dumnezeu.

Judele: Ca să ne întâlnim la câte un pahar de beutură.

Părgariul (întinzând și el mâna lui Flușa): Să trăești vere Nicolae și tu Sando...

Flușa (se face că n'aude; încet către Sando): Pe asta numai dracu la adus aici. Li înmoi eu odată oasele de știu că mă pomenește. Stă cu pălăria în cap între domni.

Judele: Cred, că nu ți-ai uitat, că suntem și ceva neamuri.

Părgariul (aparte): Neamuri cu Flușa? Aștia vreau să-l scoată din fire pe pârlițul.

Flușa (aparte): Să mă omori de știu de vr'un nemșug. (*tare*): Cum să-mi uit? Suntem doară neamuri de aproape. Nu-i vorbă, până acum n'ai prea dat pe la noi... Dta cu slujba Dtale, ești tot cam dus, dar sângele apă nu se face.

Judele (aparte): Asta s'ar face neam cu minel (*tare*): Cine-i de vină, că n'am prea ținut nemșugul? Erați prea făloși, nu veneați pe la noi, iar eu cu slujba asta, n-aveam răgaz.

Sanda: Vom veni de aici încolo, numai să nu fim spre greutate.

Judele (o prinde de mijloc): Cum să fiți spre greutate Sando? Ne va părea bine.

Sanda (rușinoasă): Și nouă ne pare bine de Dvtră.

Flușa (aparte): Aștia merg prea departe cu nemșugul.

Judele: De-acum încolo să fiți la mine, ca la voi acasă. Casa mea e casa voastră și curtea mea curtea voastră.

Flușa (aparte): Vrea să zică întors. I-ar plăcea se pună mâna pe tot, că tare-i lacom (*tare*): Dar ia adunați-vă mai aproape dlor, mai către masă! Și tu Sando adă ceva de gură, că de aceia i-a adus Dumnezeu pe Dnealor pela noi. Pofțiți mai aproape și iertați, că nu e ca la Dvoastră.

Notariul: Nu-i nimic frate Nicolae. Tot așa să deie Dumnezeu și ai-rea, ca la Dta.

Flușa: Am făcut noi ce-am putut dle notareș. N'am fost chiar cei dintâi, dar nici cei din urmă.

Judele (aparte): Auzi la Flușa dracului cum se umflă în penel (*tare*): Ba ați făcut chiar bine vere Nicolae.

Om harnic ai fost și tu și cumătra (*o strânge de mână*).

Sanda: Ce folos, dacă n'am avut spor? Să fi fost ca Dta, cu patru curți!...

Flușa (aparte): Is tot lângă olaltă. Mă fac de nu mi-e de hasnă de seara aceasta (*tare*): Da vezi Sando de ce ți-am spus! Adă o țir' de slănină (*aparte*) dela vecinul (*tare*) și trimite după un borcan de vin, la crișma din sus, că-i mai bun.

Judele: Ba dă-i pace (*cătră părgariul*): Dute mă Pătruș, dute până la mine acasă, și zi cătră judeceasa, să-ți deie o oală bună de vin.

Flușa: Nu te las!... La mine acasă!... Când vom veni la Dvtră e altceva, dar la mine, odată cu capul...

Judele: Las' până vei culege. Până acum n'ai cules (*cătră părgar*): Da încă n'ai plecat, cioară?

Pătruș: Ia mă duc (*ieșind*): Cam văd eu ce va fi pe aici.

Sanda: Mă duc se aduc și eu ceva de gură. Ceva ce vă pot da în grabă, că să fi știut, făceam nescari plăcinte. Da cine și-a adus aminte de așa oaspeți? Caut să aduc niște slănină, ca să lungece vinul mai bine.

Flușa: Mai bine ai merge mai iute decât se tot bați atâta din gură. Mergi și adă odată (*aparte*) dela vecinul Iosif, că la noi poți fluera în pod pe vremea asta. N'am mâncat slănină de când am fost în Cisnădie. Altcum ne dă el Iosif împrumut! (*Cătră Sando*): Mișcă-te, ce te înholbi la mine? Adă din pod, taie din cea neînceptă ori cum gândești...

Sanda: Vreau, să zic să vii să-mi pui scara, că e prea grea și eu n'o pot aduce.

Flușa: Atunci spune odată. (*Es amândoi*.)

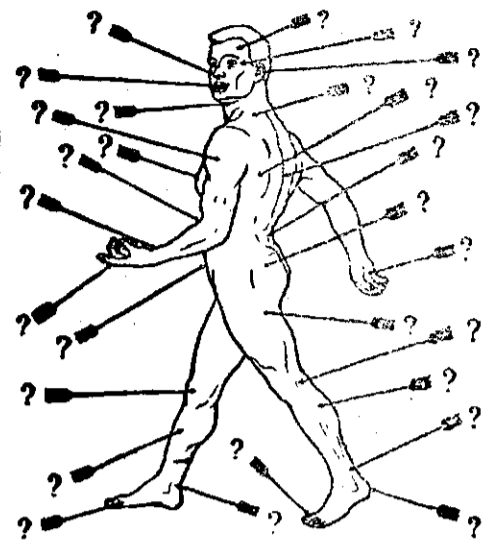
(Va urma.)

Posta Administrației.

Am primit și evitam abon. dela: *Baia de Criș* pe 1912. *M. Ludoș* pe 1911. *Hagymádfalva* pe 1912 trimestrul I. *Jucul nobil* pe 1911 trimestrul ultim și întreg 1912. *Budinș* pe 1912. *Lipou* pe 1910 și 1911 trimestrul prim. *Șeulia de Câmpie* pe 1912. *Reghinul magh.* pe 1912. *P. T. Orade* pe 1912 sem. 1. *Hamba* 1911 sem. 2. *Sibiu* pe 1912 sem. 1. *Casonul mare* pe 1912. *Bărbătenii de sus* pe 1912 sem. 1. *G. M. M. Beiuș* pe 1912 sem. 1. *G. S. Șimleu-Maludia* pe 1912 pătrarul prim. *Dr. I. P. Lugoș* pe 1912. *I. W. Gherla* pe 1912. *S. Măria-Orlea* pe trimestrul prim din 1912.

Proprietar-editor: **AUREL C. DOMȘA.**
Redactor respons.: **AUGUSTIN GRUȚIA.**

Te săgetează? (Ai dureri?)

Folosește **Elsafnid** al lui Feller și **Elsahapurile** lui Feller, a căror singur producător este **EUGEN V. FELLER**, farmacist de curte, **Stubica Centrale Nr. 122 (Zágráb)**.

I. **Elsafnidul** lui Feller e, după experiențele noastre, liniștitor de dureri, vindecător, încetează durerile; repede și sigur vindecă: reumă, (spurc), slăbire de nervi, junghieri în coaste, influența, dureri de cap, de dinți de spate, amorteală, durere de ochi, migrenă și multe alte morburii aci nepomenite! Fluidul Elsa alui Feller e folosit cu efect fără pereche la răgușală, catar, dureri de piept și gât, și morburii provenite din curent ori răceală. Veritabil e numai dacă pe sticlă e numele «Feller». 12 sticle mici sau 6 duple ori 2 speciale, K. 5, franco.

II. Mai departe dorim a Vă aduce la cunoștință, că lumca folosește cu efect distins și sigur **Elsahapurile-Rebarbara** purgative alui Feller, contra durerilor de stomac, sgârciuri, lipsă de poftă, arsuri de fiere, greață, amețeală, răgăeli, haemoroide și alte conturbări de mistuire. — 6 cutii franco cu 4 cor. — Să ne ferim însă de imitațiuni și la comande să adresăm curat așa:

Eugen V. Feller, apotecar
STUBICA Centrale 122. (com. Zagrab).

(33) 2-24

Városmajor-Sanatorium și Hydrotherapie

26 odăi aranjate foarte modern,
supraveghiere medicală constantă.

Telephon 88—99.

Birou central, stabiliment medical:

Budapesta, Ferencz-körut 29.

Consultațiuni dela orele 8—9 a. m. și
4—5 p. m.

(8) 7—82

Director-șef

Dr. Cosmutza.

MOBILE

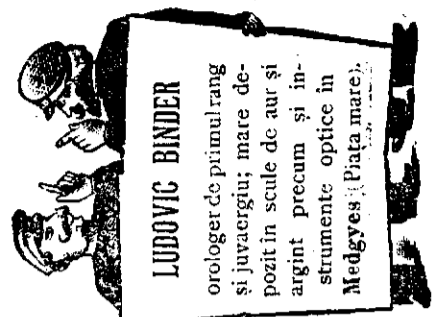
Dormitoare, prânzere, chilli de domni, saloane, aranjare completă de hotele, cafele și castele, mobile de fier și de aramă, tapete, perdele, policandre și pianuri se spedează ori unde

cu bani gata sau în condițiuni de plată foarte favorabile.

Un mare și pompos album de mobile 1 cor. La aranjări complete se trimite agent cu modele, ori unde, fără a se socoti spese pentru asta.

Modern Lakberendezési vállalat
Budapest, IV., Gerlőczy-utca 7. sz.
(88) 41—104 (Központi városháza mellett).

Prețuri fixe, solide!

Recomandă atenției On. P. prăvălia sa bine aranjată. Mare asortiment în Cadourii de Crăciun și de Anul nou.

(99) 16 - 26

Serviciu eulant!

Cadon de sărbători!

Admirabilul tablou

Din suferințele noastre,

Reprezintă un moment dureros din viața noastră. — Mărime 44 (8 cm.

Se află de vânzare la *Librăria Seminarului teol. gr.-cat din Blaj*. — Prețul freat 220 cor.

NAGYENYED - re
Alsófehér m.

să se adreseze cine dorește a-și procura varietăți autentice de:

Pomi roditori
arbori pentru alee, plante de ornament, conifere, plante de împrejmuire, fructe cu boabe, pueți, etc.

(80) 9-12

Vițe altoite
(calitate superioară) viță europeană și americană cu și fără rădăcini. (Catalog instructiv la cerere grafit).

FISCHER és Társai
faiskolák és szőlőoltványtelepek

La expozițiunea milenară din Budapesta dela 1896 premiat cu medalia cea mare.

Turnătoria de clopote și fabrica de scaune de fier pentru clopote a lui

Antoniou Novotny

în *Țimișoara-Fabrică* 4 9-52

se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, pe cum la turnarea de nou a clopotelor stricate, mai departe spre facerea de clopote întregi armonioasă, pe lângă garanție pe mai mulți ani, provăzute cu ajusturi de fier bătut, construite spre a le întoarce cu ușurință în ori ce parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o latură prin aceea ce sunt mănuite de crepare. — Cu deosebire recomand

□ clopotele găurite □

de mine inventate și mai de multe ori premiate, cari sunt provăzute în partea superioară - ca violina - cu găuri după figura S și pentru aceea au ton mai intensiv, mai limpede, mai plăcut și cu vibrarea mai voluminoasă, decât cele de sistem vechiu, așa că un clopot patent de 327 kg. este egal în tonul unui clopot de 461 gk. făcut după sistemul vechiu. Mai departe se recomandă spre facerea scaunelor de fier bătut, de sine stătătoare, — spre preadjustarea clopotelor vechi cu ajustarea de fier bătut — ca și spre turnarea de toace de metal.

Prețcuranturi ilustrate se trimit la cerere grafit și franco.

E dușmanul său propriu

Cel-ce vrea să-și planteze vițe și nu cere mai înainte oferte de vițe de vițe americană și de nobilitarea vițelor dela (15) 5-10

Mill-Telep cu mai multe milioane de altoi de viță de vie

in **NAGYŐSZ**.
Cea mai mare școală de pepinării de viță din Europa medie.

Catalo grafit

A apărut

Apostolul

sau Faptele și Epistolele sf. Apostoli f° 4.

Prețul leg. în piele 22 cor. leg. în lux face 44 coroane.

Frideric Ipsen și soțul.

Depozit special de ghete în

Sighișoara, — Medgyes (Piața mare Nr. 26), — Brașov.

Specialitate:

Ghete sanitare pentru copii.

Prețuri la pereche:

Cele mai bune 16 cor. 50 fil.

De gală . . . 20 „ 50 „

Box Calf cu găitane; Americani cu talpă dublă pentru Domni 16 coroane 50 fil.

„Prețcurant gratis și franco“.

(98) 16-26

(36) 3-3

Publicațiune.

Prin care comunitatea bisericească gr. cat. din Friși—Friss, p. u. Nagy-Sajó, tractul Bistriței, comitatul Besztercze-Naszod — pune spre licitare clădirea școlii confesionale în 3 Martie 1912 st. n. la 10 ore a. m.

Intreprinzătorii au a depune 5% din prețul de strigare de 13.000 cor. ca ofert.

Ofertele sosite după terminul pus nu se vor lua în considerare.

Planul, preliminarul, condițiunile de clădire și condițiunile contractuali se pot ceti în cancelaria parohială din Friși.

Friși la 16 Februarie 1912.

Nicefor Buta
preot gr. cat.

Grigore Bugnariu.

(34) 3-3

Concurs.

Intreprinzătorii doritori de-a executa lucrările necesare la repararea bisericii gr.-cat din Bicz (Gyergyó-Békás) prin aceasta se reacearcă să-și înainteze ofertele în scris, însoțite de cautiunea de 500 cor. adică cincisute coroane cel mult până la 30 Martie 1912, 12 ore a. m.

Ofertele intrate mai târziu nu se vor lua în considerare.

Operatele despre aceste lucrări și anume: formularul de contract, condițiunile de edificare, preliminarul de spese și planul sunt aprobate de Preaveneratul Conzistor metropolitan la 28 Noemvrie 1911 sub nr.

7881 se pot studia zilnic la oficiul parohial din Bicz între orele oficiioase.

Bicz, la 21 Februarie 1912.

Demetriu Dregan, Vasile Boer,
adm. paroh intermal. curator primar.

(35) 3-3

Concurs.

Intreprinzătorii doritori de a executa lucrările necesare la edificarea bisericii gr.-cat. din Dámuc (Gyergyó-Domuk) prin aceasta se reacearcă să-și înainteze ofertele în scris însoțite de cautiunea de 800 cor., adică opt sute coroane cel mult până la 30 Martie 1912, 12 ore a. m.

Ofertele intrate mai târziu nu se vor lua în considerare.

Operatele despre aceste lucrări și anume: formularul de contract, condițiunile de edificare, preliminarul de spese și planul sunt aprobate de Preaveneratul Conzistor metropolitan la 12 Decemvrie 1911, sub nr. 9617 se pot studia zilnic la oficiul parohial din Dámuc în orele oficiioase.

Dámuc, la 21 Februarie 1912.

Demetriu Dregan, Ioan Cădea,
paroh. curator prim.

De vânzare

din mână liberă cu preț moderat, se află o mașină de căcat pământul; apoi patru mii scândurele pentru uscatul țiglelor, cum și formele trebuincioase la făcut de țigle. — Doritorii de a le cumpăra să se adreseze la Alexandru Aldea, cantor în Veza (lângă Blaj). (37) 3-3

Atragem atențiunea

la pepiniera „Domeniului românesc din Bobalna” lângă Orăștie, a cărui proprietar e Dr. Aurel Vlad, unde se află de vânzare pentru primăvara anului curent un (1) milion

altoi de vie americană,

din cantățile (soiurile) cele mai distinse pentru vin și masă, pe lângă celea mai moderate prețuri. — Viță americană cu și fără rădăcină și oțhuri pentru altoit din toate varietățile (soiurile) încă se află de vânzare.

Find pepiniera noastră bine îngrijită, nu a fost atacată de peronosporă, altoii sunt dezvoltati la perfecție. Pentru altoii liferati din pepiniera noastră garantăm, că soiurile sunt curate.

La cerere să trimită franco și gratis catalogul despre altoi de vie cu prețuri și cu îndrumări practice pentru plantarea și lucrarea nouelor viei.

Proprietarii de vie să se adreseze cu încredere deplină la (19) 13-45

Administrația „Domeniului din Bobalna”
Bábolna u. p. Szászváros.

George Dundler

curelar și șelar

în Mediaș—Medgyes

A. Kovács-utca.

Recomandă marele său asortiment de tacâmuri (hamuri) fine pentru cai de paradă și pentru cai de lucru.

În depozitul său bine asortat se află șele de calitate cea mai bună; precum și tot felul de scule pentru șele, harapnice (bicluri) și toți articlii aparținători branșei acesteia.

Primește reparaturi și le efectuește prompt.
(84) 23-26.

Români replantați via viile cu altoi dela firmă Română!

„MUGURUL”

însoțire economică Elisabetopol—Erzsébetváros.
(Kis-Küküllő v.m.)

Altoi de vie!

Calitate distinsă — pe lângă celea mai moderate prețuri soiuri de vin de masă.

Viță americană cu și fără rădăcină, Ochiuri de altoit, Viță europeană cu rădăcină

se află de vânzare la

Însoțirea economică

„MUGURUL”

Elisabetopol—Erzsébetváros.

Material disponibil în altoi peste

trei (3) milioane.

Școlile noastre de altoi n'au fost atacate de peronosporă.

Altoii sunt dezvoltati la perfecțiune!

La cumpărări pe credit cele mai ușoare condițiuni de plată.

La cerere prețurent și instrucțiuni gratis și franco.
(104) 30-7

Români! Trimiteți băieții la cursul practic de altoit.

Singurul institut de asigurare ardelean

„Transsylvania”

SIBIU

Strada Csnădiei 5.

Strada Csnădiei 5.

recomandă

Asigurări împotriva focului

pentru edificii, recolte, mărfuri, mașini, mobile etc. în condiții avantajoase și cu premii ieftine.

Asigurări pe viață

(pentru preoți și învățători confesionali romani gr.-cat. avantajii deosebite) pe cazul morții cu termen fix, cu plătire simplă sau dublă a capitalului, asigurări de penziune și de participare la câștig, asig. de zestre și asig. populare pe spese de înmormântare. Mai departe contra accidentelor, infracției (furt prin spargere) asig. p. pagube la apaducte.

Sumele plătite pentru pagube de foc până la finea anului 1910	K.	5.008.540-78
Capitale asigurate pe viață achitate	„	4.884.801-12
Starca asigurărilor cu sfârșitul anului 1910	foc	119.889.992-
Fonduri de întemeiere și de rezervă	viață	11.020.266-
	„	2.428.217-

Prospecte și informații se dau gratuit în birourile Direcțiunii și la toți agenții.

Persoane versate în achiziții cu cercuri bune de cunoștință se primesc în condiții favorabile în serviciul institutului.

(5) 21-7